

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ПРЕДМЕТЕ ФИЛОЗОФИЈА И СОЦИОЛОГИЈА

Циљ учења хуманистичких наука је:

да код ученика развије свест о потреби да активно обликују свој и одговорно учествују у јавном животу хумано и демократски оријентисаног друштва, оспособљавајући их да независно критички мисле и просуђују, формирају сопствени поглед на свет који је осетљив на културни контекст, и да се у својим делима и поступцима руководе вредностима истине, добра, правде и лепоте чији смисао и значај откривају у процесу овладавања знањима и вештинама својственим филозофски култивисаној мисли.

ОЦЕЊИВАЊЕ

Формативно оцењивање јесте редовно и планско прикупљање релевантних података о напредовању ученика, постизању прописаних исхода и циљева и постигнутом степену развоја компетенција ученика. Саставни је део процеса наставе и учења и садржи повратну информацију наставнику за даље креирање процеса учења и препоруке ученику за даље напредовање и евидентира се у педагошкој документацији наставника. (ПОСШ, члан 3, СГ 10/2024)

Сумативно оцењивање јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или на крају првог и другог полугодишта, из предмета и владања. (ПОСШ, члан 3, СГ 10/2024)

УСМЕНО ОДГОВАРАЊЕ

Ученику који одговара усменим путем постављају се **три питања**, а аритметичка средина бројчаног вредновања сваког одговора представља коначну сумативну оцену.

Учеников успех на усменим проверама знања вреднује се на следећи начин, а у складу са Правилницима о оцењивању у основној и средњој школи:

- **Одличан (5)** – Ученик на постављено питање одговара самостално, и показује висок ниво познавања градива, одговара на потпитања наставника без помоћи наставника и самостално повезује знања уводећи и појмове и појаве које се тичу других предмета, или на начин који показује висок степен развијености међупредметних компетенција. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа (почев од препознавања градива до примене наученог на новим примерима). Успешно актуализује своја знања и повезује их са стварним примерима из живота.
- **Врлодобар (4)** – Ученик самостално одговара на питања, уз минималну помоћ и погрешке, добро познаје појмове који се тичу градива, не лута по теми постављаног питања, самостално одговара на потпитања која даје наставник, или уз малу помоћ наставника. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа, уз малу помоћ наставника.
- **Добар (3)** – Ученик познаје градиво, уме да препозна појмове који се тичу градива и да их репродукује, уз помоћ наставника уме да одговори на потпитања, али често греша. Не открива узрочно-последичне везе и не може самостално закључивати о њима. Одговара на питања основног нивоа и задатке које је наставник већ давао на часу. Показује занимање и труди се, упркос свему.
- **Довољан (2)** – Ученик може набројати, именовати или уз помоћ наставника дефинисати само основне појмове, стално га треба подсећати и усмеравати у одговорима наводити

на тачна решења и уз помоћ наставника је у стању да реши задатке основног нивоа. Отежано повезује дате чињенице и често греша у примени знања.

- **Недовољан (1)** – Ученик није савладао основне појмове које садржи тема коју одговара, не показује интересовање да уз помоћ наставника пронађе одговоре, одговара са „не знам“ и „дајте ми један“, не жели усмено да одговара кад на њега дође ред или када га наставник позове да одговара.

ПИСАНЕ ПРОВЕРЕ

Оцена из писмене провере постигнућа уписује се у дневник у року од осам радних дана од дана провере, у противном писмена провера се поништава. Ако после писмене провере постигнућа више од половине ученика једног одељења добије недовољну оцелу, писмена провера се понавља за ученика који је добио недовољну оцелу и за ученика који није задовољан оцелом. Провера из става 4. овог члана понавља се једанпут и може да буде организована на часу допунске наставе. Пре организовања поновљене провере, наставник је дужан да одржи допунску наставу, односно да организује допунски рад. Ученик и родитељ има право на образложење оцелу, као и право увида у рад ученика (писмене радове, контролне задатке, тестове знања, производе практичног рада, презентације и др.) на основу кога је оцелу дата. (ПОСШ, члан 16, СГ 10/2024)

Све писане провере (филозофске есеје) треба писати читко и уредно, у складу са правилима писања есеја.

Ученику је током писане провере знања **забрањена употреба недопуштених средстава** (мобиљни телефони, бубице, свеске, пушкице, књиге) и преписивање. Уколико наставник примети на часу употребу оваквих средстава против ученика се покреће васпитно-дисциплински поступак који означава тежу повреду радних обавеза ученика по ЗОСОВ.

Приликом оцењивања есеја предлажемо да се вреднују следећи елементи:

1. Садржај рада (одговор на постављену тему);
2. Организација и структура рада;
3. Ваљаност аргумената;
4. Упознатост са градивом.

КОНТРОЛНИ ЗАДАЦИ И ТЕСТОВИ

Контролни задаци изражавају се бројчаним критеријумом израженим у процентима. Као тачан задатак признаје се само **потпун и правописно коректан одговор**. Контролни задатак или тест попуњава се хемијском оловком писаним словима писмом којим је контролни задатак или тест откуцан.

Процентуална скала:

0% – 40 % = Недовољан (1)

41% – 59% = Довољан (2)

60% – 74% = Добар (3)

75% – 89% = Врлодобар (4)

90% – 100% = Одличан (5)

ДОМАЋИ ЗАДАЦИ - ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

Ако ученик има задатак да спреми презентацију, мапу ума или други дигитални или аналогни садржај, оценом одличан (5) може се оценити презентација (дигитални алат) урађена по следећим критеријумима:

1. презентација садржи највише десет слајдова;
2. слајдови нису оптерећени текстом већ служе само као основ за успешно презентовање садржаја;
3. ученик одлично познаје тему о којој говори и излагање уз помоћ презентације (дигиталног алата) је течно и има свој логички след;
4. презентација није преузета са интернета (са сајта Википедије или слично), већ указује на изворе одакле је ученик преузео материјале.

Уколико је задатак површно одрађен, преузет са интернета, или само преузет текст без критичког односа према садржају, уколико ученик не познаје тему довољно да би самостално о њој говорио, али је показао интересовање и урадио задатак, његов се одговор позитивно оцењује као урађен, али не добија оцену, већ се позитивн одговор води у педагошкој свесци наставника.

Стална активност и пет узастопно тачно написаних задатака оцењује се оценом одличан (5).

РАД У ГРУПИ

Оцена за рад у групи иста је за све ученике у групи, осим уколико наставник није донео посебан поступак вредновања груног рада, и пише се у педагошкој свесци.

Знање стечено групним радом проверава се индивидуално и важи за целу тему, а не само за посебне радне задатке групе, и може се уписати у дневник рада.

ФОРМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

На основу података прикупљених формативним оцењивањем могу се извести оцене које се уносе у књигу евиденције о образовно-васпитном раду (у даљем тексту: есДневник), у складу са критеријумима прописаним овим правилником. Под подацима, у смислу овог правилника, подразумевају се подаци о знањима, вештинама, ангажовању, самосталности и одговорности према раду, а у складу ца школским програмом. (ПОСШ, члан 3, СГ 10/2024)

ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА

Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника. Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника.

Ученику који има мање од три оцене у току полугодишта не може се утврдити закључна оцена Предметни наставник који није утврдио прописан број оцена у току полугодишта обавезан је да ученику који редовно похађа наставу, а нема прописани број оцена, спроведе оцењивање на редовном часу или часу допунске наставе у току трајања полугодишта (у току

последње недеље nastave) уз присуство одељењског старешине, члана стручног већа, стручног сарадника (педагога или психолога) или групе ученика.

Закључна оцена за успех из предмета може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник, добијена било којом техником провере постигнућа.

Закључна оцена за успех из предмета не може да буде мања од:

- 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
- 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
- 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
- 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.

Закључна оцена за успех из предмета је недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Одељењско веће може да промени предлог закључне оцене предметног наставника искључиво уз образложење према критеријумима утврђеним овим Правилником. Одељењско веће утврђује нову оцену гласањем. Утврђена оцена из става 15. овог члана евидентира се у напомени, а у записнику одељењског већа шире се образлаже. (ПОСШ, члан 17, СГ 10/2024)

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ ПСИХОЛОГИЈА

Ученици ће бити оцењивани на основу:

- усмено испитивање
- писмено испитивање
- презентовање презентације
- активности на часу (индивидуални и групни рад – квизови, разни задаци)

На основу нивоа испуњених активности се изводи оцена 5 за активност ученика.

Оцену одличан (5) добија ученик који је у стању да:

- самостално тумачи садржинске целине, логички организује и повезује наставне садржаје, повезује их са градивом из других предмета и ситуацијама из живота, бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података, заузима ставове на основу објективних чињеница и аргумената, континуирано показује заинтересованост за сопствени напредак, процес учења и постигнуће.

Оцену врло добар (4) добија ученик који је у стању да:

- поред наведених критеријума за оцену добар, може самостално да репродукује градиво, самостално тумачи сложеније садржинске целине и информације, логички их повезује, показује заинтересованост за сопствени процес учење, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује

Оцену добар (3) добија ученик који је у стању да:

- поред критеријума наведених за оцену довољан, разуме и самостално репродукује основне појмове, појаве и процесе и уочава узрочно-последичне везе између њих, али нема способност детаљније анализе.

Оцену довољан (2) добија ученик који је у стању да:

- препозна и разуме основне једноставне појмове, појаве и процесе, усвојио је основне чињенице и успева да их репродукује уз помоћ наставника.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не испуњава критеријуме за оцену довољан и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ТЕСТ ЗНАЊА

5	90% - 100%
4	75% - 89%
3	60% - 74%
2	45% - 59%
1	испод 45%

Стручно веће професора хуманистичких наука